

DUHOVNO ŽIVLJENJE

61

Družinski
tednik za
slovenske
izseljence

LA VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

A VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

THE SPIRITUAL LIFE

Weekly Review

BUENOS AIRES

6 — IX — 1934

10 centavos

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je splošno kulturna slovenska izseljenska družinska revija in izhaja tedensko.

Ustanovitelj in glavni urednik: Josip Kastelic.

Urednik SLUŽBENEGA VESTNIKA Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko: Vsakokratni odgovorni izseljenski duhovnik.

Urednica ŽENSKEGA VESTNIKA: Marija Vodopivecova, Rosario.

Urednica NAŠEGA MLADEGA RODU: Krista Hafnerjeva, učiteljica, Jesenice na Gorenjskem, Jugoslavija.

Dopise in vsa vprašanja in sporočila, ki zadevajo vsebino lista pošiljajte, prosimo, na: Uredništvo Duhovnega življenja, Avalos 250, Buenos Aires, Rep. Argentina.

Telefon uredništva je: 59 Paternal 3919.

V upravnih zadevah, to je zlasti glede naročila, plačila in oglasov, se obračajte, prosimo, na: Upravo Duhovnega življenja, Rio Bamba 562 Buenos Aires, Rep. Argentina.

Telefon uprave je: 47 Cuyo 0275.

Osebni obiski v upravi: za sedaj vsak dan, od 15. do 16. ure.

Naročnina znaša:

- a) Za Republiko Argentino in vse ameriške dežele, vključeno Severoameriške Združene države in Kanado, letno \$ 5.— m/n (arg. pap. pesov), milreis 20.—, severoameriški \$ 1.50, urugvajskih pap \$ 3.50, čilenskih \$ 35.—.
- b) Za evropske in vse ostale države: letno \$ 6.— (šest argentinskih pesov v papirju), ali Din 70.—, francoskih frankov 25.—, Lir 20.—, mark 4.50, holandskih gold. 2.50, šilingov 10.—, šterling 0.35, belgijskih frankov 35.—.

Da slehernemu omogočimo naročitev našega lista, sprejemamo na račun naročnine vsak znesek, tudi če nam ga pošljete v znamkah in bomo pošiljali naročniku list dva meseca za vsak plačani peso.

Naročnino je najboljšje nakazati v argentinskih pesih m/n, bodisi v priporočenem pismu, bodisi potem bančnega čeka "sobre Buenos Aires", ali s poštnim giro, ne pa z bančnimi čeki, ki se glasijo na tuje valute.

Še ugodnejši način pošiljanja naročnine objavimo, ko bo Uprava korakoma organizirala zveze z dotičnimi deželami. Za danes moremo že sporočiti za:
(Nadaljevanje na 3. str. ovitka)

LA VIDA ESPIRITUAL
BUENOS AIRES, ARGENTINA
Redacción: Avalos 250, U. Telef. 59 (Pat.) 3919.
Administración: Rio Bamba 562, U. Telef. 47 (Cuyo) 0275.

Vseučiliški profesor, dr. Josip Ujčič, Ljubljana:

Gospodarske in socialne razmere casa svetega Pavla

El autor del siguiente artículo es el Dr. José Ujčič, ex-profesor de la Universidad de Viena, y ahora profesor de la Universidad de Ljubljana, en Yugoslavia. El tópico tratado se refiere a la **situación económica y social de la época de San Pablo**. Ante nuestros ojos desfilan descriptos con sus características concisas y precisas tanto la situación general del Imperio Romano de entonces, y en particular los problemas del derecho romano, industria, comercio, sistema impositivo, esclavitud y el nivel moral de la sociedad romana. A tal análisis sigue la exposición del punto de vista del joven apostol cristiano Pablo en frente de todos esos problemas.

La presente colaboración adquiere un interés y actitud singular dentro de la situación actual del caos económico, social y moral de los tiempos que corren, por ser la Historia la maestra de la vida. La Redacción.

Bivši vseučiliški profesor na Dunaju in danes profesor ljubljanske univerze dr. Josip Ujčič je nedavno predaval v ljubljanskem trgovskem društvu o gospodarskih in socialnih razmerah v času svetega Pavla, to je nekako v šestem desetletju prvega stoletja po Kristusu. Predavanje je napravilo na poslušalce globok vtis. Mi prinašamo predavateljeva izvajanja po zapiskih navdušenega poslušalca. Te zapiske je gospod profesor pregledal, odobril in nam izrecno dovolil, da jih smemo objaviti.

Nismo še brali, da bi kdo v tako kratkih stavkih tako vsestransko in tako točno pogodil zgodovinsko dobo, ki je naši današnji tako slična, čeprav ji je tako odmaknjena.

Ko bomo čitali zanimivo razpravo, se zavedajmo, da je zgodovina učiteljica življenja!

Ker je vsebina zelo zgoščena in ker je govoril gospod predavatelj študiranim ljudem, bo morda treba čitati nekatere odstavke nekoliko bolj pozorno, vendar so vse bistvene stvari tako poljudno podane, da jih bo lahko vsak razumel.

Gospodu profesorju se najvljudneje zahvaljujemo za njegovo dobroto, kakor tudi in še posebno za obljubo, da nas tudi za naprej ne bo pozabil.

Uredništvo.

Zgodovina je učiteljica življenja. In v resnici, vsako razdobje v zgodovini nas nauči nekaj lepega in koristnega. Zato Vas povedem za 1900 let nazaj v dobo rimskih cesarjev in prvih blagovestnikov krščanske vere, posebej pa apostola Pavla.

Zadnja desetletja pred krščansko vero so vladali v Rimu močni politični boji. Šlo je zato, ali ostane rimska država pri svoji stari obliki vladavine, pri republiki, pri kateri je postala velika, ali pa se spremeni republikanska vladavina v monarhijo. Prvi, ki je dosegel čast samovladarja, je bil veliki Cezar, toda njemu ni bilo usojeno, da bi dalje časa nosil venec vladarja. L. 44 so ga njegovi politični nasprotniki usmrtili. S tem pa niso usmrtili ideje monarhije.

Malo časa potem je Augustus v resnici zavladal in republike je bilo konec. Začel se je principat. Augustus je bil prvi rimski cesar, ali, bolj rečeno, princeps. Bil je moderen človek, ki ni uvedel takoj monarhije v najstrožjem pomenu besede, marveč je uvedel dvovladje, diarhijo: princeps in senatus, kar bi imenovali še bolj moderno: cesar in državni zbor, poslanska zbornica. Sicer pa je bil Augustus tako diplomatsko izobražen, da se mu je posrečilo biti v diarhiji kralj in monarh.

RIMSKI IMPERIJ

Rimski imperium je v tem času dosegel prav za prav svojo zlato dobo. Če pogledamo rimski imperij v prvi polovici prvega stoletja, moramo reči, da je to najlepši kompleks zemlje, ki jo sploh najde svetovna zgodovina. Nisem rekel, največji, marveč najlepši, ker sta britanski in ruski imperij mnogo večja. Bil je to stari rimski orbis terrarum. Na vzhodu je oblival njegove meje Evfrat, od zapada je mejil ob Atlantik, na severu ob Ren, Donavo, proti jugu jo je varovala velika Sahara in z njo Atlas. Severna Afrika je bila kakor vrt. Rimski imperij je imel tam znamenita mesta, ki so stala kakor zvezde na firmamentu rimskega ozvezdja. Nil in vse druge reke srednje in zapadne Evrope so tvorile prometne žile v tem velikem organizmu. V sredi teh zemelj je bilo kakor

ogromno jezero Sredozemsko morje, na katerem se je vršil promet med Levanto, Severno Afriko in južno Evropo.

V tem velikem imperiju je vladala pestra raznoličnost tako narodnostno, kakor versko. V orientu je imel rimski imperij Semite, to je narod, v katerega spadajo Judje. V južnem Egiptu so bili Hamiti, v severni Afriki Semiti. Kartažani so bili že Feničani. Sv. Avguštin, ki je tam stanoval, omenja, da so imeli razne besede iz semitskega jezika tudi v latinščini. V Galiji (Franciji), Španiji so stanovali Iberi in Keltoiberi, na Grškem in v Mali Aziji Grki, v Dalmaciji Ilirci, hrabri mornarji.

Kultura je bila v najrazličnejših pokrajinah različna. To je umljivo pri tako velikem kompleksu zemelj. Vobče temelji rimska kultura na grški. Ko so Rimljani podjarmili Grčijo, so spremenili nekdanj slavno grško deželo v enostavno rimsko provinco Achaio. Rim je postal sicer tedaj glava tega velikega imperija, Achaia pa je postala srce kulture.

RIMSKO PRAVO

Vse te drobce mozaika je zedinjevalo rimsko pravo. Rimsko pravo je ena izmed največjih koncepcij človeškega duha. Drugo sredstvo, ki je združevalo ves imperij, je bil latinski jezik, tretje enoten denar. Končno so bile vse te zemlje spojene s trdno zgrajenimi cestami, po katerih je prinašala cesarska uradna pošta ukaze. Kjer niso ti zadostovali, je prinašala tudi vojake. Pošta je bila strogo državni monopol. Z njo se niso smeli voziti drugi kakor Rimljani, razen če so dali dobro napitnino.

Socialna struktura družbe je posebno zanimiva. Prvi so bili senatorji, agrarni velekapitalisti, latifundisti, ki so imeli obsežna in velikanska premoženja. Če so hoteli ohraniti svoje velikansko premoženje, so potrebovali nešteto sužnjev. Mali posestniki (navadni kmetje) niso mogli konkurirati s temi latifundisti. Kmet ali posestnik je prodal svoje zemljišče senatorjem. Posestnik se je podal kot *civis Romanus* v Rim in s tem dal podlago za tisto kategorijo ljudi, ki jo imenujemo proletarijat. Ta proletarijat je ho-

tel v Rimu živeti na stroške države. Zahteval je: "Panem et circenses! — Kruha in iger!"

Senatorji so bili socialno nekako visoko plemstvo in se niso po rimskem običaju pečali z denarnimi transakcijami. Te so izvrševali equites. To so bili finančniki tedanje dobe, v trgovini pa veletrgovci ali grosisti (magnarii). Srednjo trgovino so imeli navadni mercatores, rekli bi jim detajlisti. K njim so spadali rokodelci.

TRGOVINA IN ROKODELSTVO MANJ VREDNA POKLICA

Še tako resen pisatelj, kakor je Cicero v knjigi "De officiis — O dolžnostih", kjer se skuša postaviti na visoko etično stališče, smatra trgovino v detajlu in rokodelstvo kot umazan in manjvreden poklic, "sordidum", "gemeiner Beruf". Stari Rimljani so bili veliki politiki, vojaki, nekoliko retoriki in znanstveniki. S tem ni rečeno, da je stari Rim izhajal brez trgovcev. Še manj je rečeno, da ne bi trgovci imeli svoje organizacije. Imeli so dobro organizacijo, imeli so svoj collegium, ki je zasledoval religiozne in stanovske namene. Člani so se imenovali mercuriales. Njihov praznik je bil 15. maj. Zbirali so se na Aventinu. Organizirani so bili po branšah. Tako so se tudi trgovine razlikovale po branšah. Tudi v stari dobi imamo že specialne trgovine, ki so prodajale vse možne predmete, ki so se imenoval "pantapolae".

Trgovski promet je bil silno živahen. Italija je eksportirala vino in olje. Čitali smo pri klasikih, da je bilo italško vino boljše kakor danes. Prav gotovo so znali z njim boljše ravnati kakor mi. Iz Britanije je prihajal kositer. Egipt je izvažal platno, steklo, papir, žito. Iz Indije je prihajala slonova kost, dragulji, zlato. Iz Perzije zavese. Iz Babilona so prihajale zavese in preproge. Iz Galije sukno in kovinasti izdelki. Iz Kine so karavane prinašale svilo. Latinci sicer niso poznali Kitajske pod imenom Kina, marveč Seres. Serž, ki ga poznamo v trgovini, pride od latinskega serica. Iz Afrike sta prihajala ebanovina (slonova kost) in cedrovina, iz Grčije pa umetnine.

Iz vseh krajev pa so prihajali najbolj žalosten predmet — sužnji.

Trgovali so vsi narodi: Sirci, Egipčani, Grki, Kartazani. Največji ugled pa so uživali pristni cives Romani. Če je tak cives Romanus prišel v provinco, je bilo nekako tako, kakor če pride Anglež v Indijo.

Sicer pa trgovina ni bila povsem svobodna. Ovirali so jo davki.

V latinskem jeziku imamo za davek različne izraze. Predvsem izraz tributa in vectigalia, ki ju najdemo tudi v sv. pismu. Tributa bi bili danes po priliki direktni davki, vectigalia pa današnji indirektni davki. Ves rimski imperij je tvoril za zunanji svet eno carinsko unijo. V notranjosti imperija so imele posamezne zemlje zopet svoje lastne carine.

DAVKI

Nekaj imen teh davkov: Vectigalium bi bil davek ob prevozu. Portorium ob uvozu. Če je prišlo blago po morju, bi bil portorium meritimum, če po suhem, pa portorium terrestre. Vectigal macelli je bila užitnina na meso in živila. Centesima rerum venalium se je plačal v višini 1% od predmetov, ki so bili prodani na dražbi. Od prodaje sužnjev so plačevali quinta et vicesima (25%). Trgovci so morali plačevati aurum negotiatorium od svojih patentov. Geruli, ki jih danes imenujemo nosače, so morali plačevati eno osmino dnevne mezde. Tudi lahkoživke so plačale davek. Obstojal je tudi davek na klozete. Ko so uvajalcu tega davka očitali, da se ne spodobi časti Rimljanov plačevati tak davek, je vzel zlatnik v roko in dejal: "Non olet!" (Ne diši!)

Če niso imeli denarja, so si ga Rimljani izposodili, in sicer pri finančnikih, kajpak pri equites. Ti vitezi pa niso bili kaj kavalirji in so mnogokrat zahtevali visoke obresti. Navadne obresti so se imenovala centesimae usurae in so znašale 1% — na mesec. Če je bila stiska večja, danes bi rekli če je bila konjunktura ugodnejša, so prišle obresti do 48% na leto.

Prihajam k žalostnemu poglavju o sužnjih. Te so tvorili vojni ujetniki in zadolženci. Rim je vodil mnoge vojske, tako da je mogel imeti sužnje. Rekrutirali so se sužnji dalje iz zadolžencev, ki niso mogli plačati dolgov. Torej so dolgove plačevali ne samo s svojim premoženjem, ampak tudi s svojo osebo. Sužnji so bili res artikel, kakor je artikel serž. Na uvoz sužnjev se je plačala carina.

Na dražbi so sužnje prodajali sub hasta sub corona, kar je pomenilo, da so na prodaj. Okrog vratu so imeli titulus, listek z vsemi personalnimi podatki. Cene so varirale, ker so bili pač artikel. Galski otrok je stal vrč vina. Če je bilo mnogo sužnjev na trgu, so bili sužnji zelo poceni. Bogatini so imeli več sužnjev.

Gospodar je smel sužnja mučiti, kakor ga je hotel. Po rimskem pojmovanju je spadal suženj k inventarju gospodarstva. Rimsko pojmovanje razlikuje inventar, ki je popolnoma mrtev, ki je živ, pa ne govori, in ki govori, pa ni človek. Gospodinje so bile nasproti sužnjam krute, zlasti tedaj, če so bile sužnje lepe, in je gospodinja sumila, da bi moglo biti kaj tako z gospodarjem. Kaj je morala prestati taka sužnja, sobarica, pri toaletiranju svoje gospodinje, opisujeta Ovid in Juvenal. Sužnja je bila manj kakor živina. Ko so hoteli sužnje udariti, so morali ti nuditi obraz (os praeberere). Zaušnica (colaphus) je veljala kot srmaota. Sužnji so se raje pustili bičati.

Med torturami je bilo najhujše križanje. Veljalo je za največjo sramoto. Zato boste razumeli podlost Judov, ko so zahtevali od rimskega namestnika, naj bi Kristusa križali. Rimski državljani ni smel biti križan. Cicero pravi, da je križanje rimskega državljana tak zločin, da latinski jezik ne najde izraza, da bi izrazil tak zločin. Sv. Pavel, ki je bil rimski državljani, ni smel biti križan, zato je bil obglavljen.

VERSKO IN MORALNO STANJE

Vera v stare bogove je bila zamrla. Prevladovala je grška filozofija. V ospredju so bili epikurejci in stoiki. Epikurejci so bili materijalisti, v moralnem oziru egoisti, hoteli so samo uživati. Po

njih nauku je svet nastal slučajno. Duša je tvar. Stoa je bila pan-teistična. Božanstvo je vezano na svet. Stoiki so v moralnem oziru imeli največjo napako to, da so bili silno pönosni, da se jim ni bilo mogoče približati. Sicer pa je v njihovem nauku marsikaj resnega.

Zakon je bil v Rimu razrvan. Razporoka je bila na dnevnem redu. Univirae, ki so imele samo enega moža, so bile redkost. Rimski satiriki pravijo, da so žene šteje leta ne po konzulih, ampak po možeh. Oče je smel otroka izložiti. V bogatih družinah je vladalo nepopisno razkošje. Iz tega so se razvijali drugi žalostni pojavi. Število porodov je padalo.

Zdaj je nastopil cesar August s svojim lex Julia in lex Papia Poppeae. Zahteval je poroko za vse moške od 20 do 60 leta in od 20 do 50 leta za vse ženske. Zakoncem s tremi ali več otroki so obljubili posebne privilegije. Postava je bila dobro mišljena, posebnega uspeha pa ni dosegla. Moški so se poročili pro forma.

Nemoralnost so pospeševali teatri in cirkusi. Rimskim ljudem niso več zadostovali umetnost in književni užitki, bili so vsega siti. Zahotelo se jim je krvi. Uživali so pri gladiatorskih igrah, ko so se ljudje med sabo mesarili. Človek, ki se naslaja ob krvi sočloveka, ima pokvarjeno srce. Tu smo že na polju perversnosti. Treba je bilo nove miselnosti.

Cesar Avgust je bil izdal ukaz, da bi se širom njegovega imperija povsod popisali ljudje, da bi vedel, koliko prebivalecev ima njegova velikanska država. To je bil tisti Augustus, za čigar vlade je zavladala festa pax, mir, ki so ga opevali pesniki. V tem času slišimo vsepovsod slavospeve miru, ne samo v Rimu, ampak tudi nad jaslicami v Betlehemu: "Et in terra hominibus!" Nova luč zažarja svetu. Prihaja nov nauk in novo blagovestje.

SV. PAVEL

Med prve blagovestnike nove vere spada apostol sv. Pavel.

Pavel je bil strogo vzgojen, farizeično. Radi tega je fanatično sovražil krščanstvo. Farizeji so bili monoteisti. Verovali so v enega

Boga. To je bila njih dogma. Pojm o Bogu ni bil čist. Predstavljali so si ga kot posebnega Boga privilegiranih Judov.

V tej miselnosti je bil vzgojen tudi Savel, poznejši Pavel. Ko je opazil, da krščanska vera sprejema vse ljudi, jo je začel preganjati, ker ni odgovarjala njegovi vzgoji. Na potu v Damask je prišlo do čudežnega spreobrnjenja. Nastopil je na Aeropagu, 50 metrov visokem gričku, ki je bil ena izmed prvih visokih prižnic v Grčiji in s tem v Evropi.

Njegov program je bil predvsem religiozen in socialen. Tehniko, promet in navigacijo je pustil pri miru. Navigacije se je posluževal, da je mogel prepotovati tedanji svet. Sv. Pavel je poudarjal monoteizem proti panteizmu. Poudarjal je, da je Bog stvarnik, ki je različen od sveta in da je svet različen od njega. Sicer pa, da smo tesno združeni z Bogom. V Njem živimo, se gibljemo in smo božjega rodu. Iz enega so vsa človeška plemena. V ospredju njegovega nauka stoji Kristusovo trpljenje in vstajenje. Novo življenje predstavlja takole: Mi smo vsi bratje v Kristusu, ker smo vsi udje njegovega telesa. Ni tu Juda ne Grka, ni tu sužnja ne svobodnega, ni tu moškega ne ženske, zakaj vi ste vsi eden v Kristusu Jezusu. To je enotnost človeškega rodu. To je visok univerzalizem, o katerem je slutila stoična filozofija, pa ga ni mogla tako jasno izreči. Pri sv. Pavlu je človek nekaj svetega (hagios), sveta je posebno duša, podoba božja. Zato zahteva svetost od vernikov na duši in na telesu. Telo ne sme služiti za orodje krivičnosti, ampak za orodje pravičnosti. V luči tega nauka morajo prenehati krvave igre gladiatorjev in trganje ljudi po zverinah.

V Rimu je zakon trpel. Zato sv. Pavel pridiga tudi o reformi zakona. Vzor za zakonsko življenje vidi v zvezi Kristusa s Cerkvijo. Zahteva čistost in ljubezen. Možje so dolžni ljubiti svojo ženo, kot svoja telesa. Vsak naj svojo ženo ljubi kot samega sebe.

Materinstvo mu je nekaj svetega. "Zveličala se bo s tem, da rodi otroke. Kakor je namreč žena iz moža, tako je mož po ženi, vse pa iz Boga." Noče, da mož prezira ženo. Poudarja, kako visoko je materinstvo in kako moramo radi materinstva spoštovati

žene. Ne dovoljuje pa ji kake posebne emancipacije. Ženi ne dopušča, da bi gospodovala nad možem. V bogoslužju in v cerkvi nima žena po sv. Pavlu nobene besede. V cerkvi je dal besedo možu.

Ker je razporoka na dnevnem redu, postavlja tudi on jasno in resno moralno zahtevo: Žena naj se ne loči od moža. Če se pa loči, naj ostane neomožena ali naj se pa z možem spravi. Tudi mož naj žene ne odpušča.

Druga važna točka je suženjstvo. Jasno je, da suženjstva s potezo peresa ni mogel odpraviti v rimskem pravnem življenju. To institucijo, ki je tvorila nekak del družbe oziroma del gospodarskega življenja, je moral najprej omiliti. Pustil je institucijo obstojati naprej. Sužnjem pravi: "Bodite poslušni gospodarjem. Ne služite le na oko, ampak delajte iz duše, kakor Gospodu in ne ljudem." Na gospodarja pa apelira: "Dajajte služabnikom, kar je pravično in primerno, ker veste, da imate tudi vi Gospoda v nebesih." Filemonu, ki mu je bil ušel suženj, piše, pošiljajoč mu suznja Onezima nazaj: "Onezima sprejmi kakor moje sree, ne več kot suznja, ampak kot brata!" S tem je bil dan temelj za odpravo suženjstva.

Bogastva ne obsoja. Bogatinom priporoča, naj ne bodo visokih misli, naj ne upajo v negotovost bogastva, temveč v Boga, naj delajo dobro in radodarno dele od svojega. Sveti Pavel je ukazoval zbirke za uboge v Korintu in poslal darove v Jeruzalem. Toda ne z žalostjo ali po sili, zakaj veselega daritelja Bog ljubi.

O miloščini pravi, da je za daritelja milost, za prejemnika dobrot. Sveti Pavel jo priporoča, ker izenačuje socialne razlike. V tedanjem času je bilo veliko brezposelnih, to je takih ljudi, ki nič pravega ne delajo, ampak se ukvarjajo s praznimi rečmi. Tem pravi: "Kdor noče delati, naj tudi ne je!" Nič več panem et circenses — Kruha in iger, ampak: Dela!

Delo je bilo v starem Rimu predmet preziranja. Judje so delo visoko cenili in so trdili, da je rokodelstvo potrebno za harmonični razvoj duševnih in telesnih sil. Pri Judih je bilo delo tudi za uče-

njake potrebno, ker niso dobivali učnine. Tretjino dneva so porabili za studij, tretjino za molitev, tretjino za ročno delo. Sveti Pavel je moral delati. Bil je ponosen na to, da je s svojimi lastnimi rokami služil svoj kruh. Delal je šotore. Če so judovski učenjaki učili, so učili zastonj.

Sužnji so bili vedno tleča iskra v organizmu rimske države, ki je mogla povzročiti eksplozijo. Zato je bilo potrebno, poudariti spoštovanje oblasti. Ko sveti Pavel piše Rimljanom, zelo poudarja spoštovanje oblasti: Vsak človek mora biti oblastem pokoren. Oblast je postavljena od Boga. Menimo, da sveti Pavel poudarja oblast iz apologetičnih ozirov radi poganov. Prišel je bil namreč iz Palestine, katere prebivalci so bili znani kot nemirneži. Sveti Pavel se je bal, ko bo prišel v Rim kot Jud, da bodo vero, ki je bila neznana, in tudi njega smatrali kot nekakega revolucionarja. Zato je pisal Rimljanom, kako je potrebno spoštovati oblast.

Kdor pride v Rim, gre prav gotovo obiskat cerkev sv. Pavla na cesti, ki pelje v Ostio. Ta cerkev je velikanska in človeka kar prevzame. Rim je premagal svet z orožjem, ki je podjarmilo vesoljni svet, orbis terrarum. Rim je premagal svet predvsem z naukom križa, ki ga je pridigal sveti Pavel in ga je zalil s svojo krvjo in s tem posvetil korenike krščanske kulture. Sveti Pavel je pokazal Rimu, da se svet da osvojiti z Resnico in Ljubeznijo, in ta zmaga je najlepša.

Zimski motiv ob poti iz Jesenice
h Sv. Križu in na Golico.

Onstran: Spomladanski motiv iz
argentinskega kampa.

Jože Cukale,

Št. Vid nad Ljubljano

Križ v polju

Nad zlatim poljem križ stoji
v križišču cest osamljen,
zapuščen.

Na vse strani
so se ljudje razšli,
smejoč se v svoje rdeče strasti...

Jaz pa na cesti sam strmim,
bolan obraz v dlani tiščim,
da ne ugledam teh oči
in strašne Tvoje zapuščenosti,
moj Bog, moj Bog!

Gospod! V objem razširjaš svoje
roké,
čez lice ti kaplje krvave drsé...

Ah, rad
bi v Tvoje rane skril obraz!

Ah, rad
s Teboj zajokal bi na glas.

Slovenske šole v Franciji

Zelo previdno, raje nizko ko visoko računano, bo v Franciji kakih 18.000 naših slovenskih ljudi. Računajmo, da jih je polovico poročenih, to je devet tisoč, ali štiri tisoč in petsto parov, družin, in da ima povprečno vsaka družina po enega šoloobveznega otroka. Slovenske družine v Franciji so namreč skoro vse mlade in šele njihovi prvi otroci doraščajo šoli. Zmerno računano živi torej v Franciji štiri tisoč in petsto slovenskih šolskih otrok. Štiri tisoč petsto slovenskih šolskih otrok se torej samo v Franciji stalno odtujaše svojemu narodu, svojemu jeziku in svoji zemlji.

Poleg njihovih staršev se zanima za te slovenske otroke tudi še četvero drugih gospodov, ki jim želijo ohraniti njihovo slovensko besedo in jim praviti o njihovi domovini, da jo bodo poznali in lahko ljubili. Dva izmed njih sta duhovnika. Po obžalovanja vrednem in tako nenavadnem odhodu odličnega, sposobnega, delavnega, v njegovem okolišu naravnost soglasno cenjenega in ljubljenega gospoda Silvestra Skebe samo dva, ki upravljata naravnost ogromne župnije in moreta zato le tu in tam učiti nekoliko verouka in slovenskega čitanja in pisanja.

Ostala dva sva rudniška uradnika, ki zgolj iz najine dobre volje poučujeva tudi slovensko mladino. Dočim je eden po svojem resničnem poklicu pevovodja, je pravi učitelj samo eden, ki je bil že več let šolski upravitelj v Jugoslaviji, pa je pustil službo in odšel med izseljence v Francijo, v nadi, da se bo mogel vsega posvetiti delu za slovensko izseljeno mladino.

Vseh teh četvero gospodov poučuje kakih štiri sto do petsto slovenskih otrok. Ostalih štiri tisoč slovenskih otrok v Franciji je nemih in gluhih za slovensko besedo in slepih za lepote slovenske in jugoslovanske domovine. V tujem morju tonejo, počasi pa gotovo pojenjujejo biti "slovenska deca", SOS — Rešite naše duše!

kličejo molče svoji domovini, ali le malokdo jih čuje. Skoro v celoti bodo izgubljeni za slovenski svet!

Jugoslavija s Francijo nima pogodbe po kateri bi smela otvarjati šole za svoje izseljence, kakor na primer Poljska, ki ima svoje šolstvo v Franciji sijajno urejeno. Katerim je bilo kaj za slovensko dečo, so morali poiskati zato drugih izhodov.

Postavno je dovoljeno poučevati verouk. Dovoljeno je tudi ustanavljati jugoslovanska društva, pevska, dramska, telovadna, itd. Prefektura (banovina) departementa Moselle je dovolila zadnji čas celo prave jugoslovanske šolske tečaje za našo mladino. Možnosti za zbiranje mladine je torej v Franciji kljub vsemu dovolj.

Čas: Vsi otroci morajo obiskovati francosko šolo. Prosti so ob nedeljah in četrtnih, vse počitnice, in vsak dan od četrte ure dalje. Tudi časa je torej za skromne šolske tečaje dovolj.

Prostor: Rudniške uprave so na splošno zelo naklonjene pouku mladine v njenem domačem jeziku, in ta pouk običajno naravnost vzgledno podpirajo. Ne nudijo samo brezplačno lepih, po zimi kurjenih dvoran, ampak tudi mize, stole, itd.

V nekaterih krajih departementa Moselle se vrši šolski pouk celo v francoskih državnih šolah, za kar imajo na primer Poljaki postavno pravico po vsej Franciji.

Manjka pravzaprav samo — učiteljev.

Gospod urednik "Duhovnega življenja" misli, da bi naše, po vsem širnem svetu razkropljene izseljence posebno zanimalo, kako da poučujem.

Naj Vas torej povabim za eno popoldne v Tuequegnieux, majhen kraj v vzhodni Franciji, še najbližje Nancyju in Metzju, kjer živi med tisoč Francozi kakih štiri tisoč tujcev vseh narodov sveta in med vso to mešanico kakih tristo naših ljudi, skupno z odraslimi in otroci. Čeprav ne največja, je vendar Tuequegnieux ena izmed velikih slovenskih kolonij v Franciji. Velika raztresenost naših ljudi po vsej veliki deželi je sploh ena izmed največjih ovir njihovega narodnega življenja, posebno šolskega pouka, ki je v

celoti res nemogoč, tudi če bi bilo zanj na vseh straneh dovolj dobre volje. Že ime Tucquegnieux je tako čudno, da ga pošten Kranjec ne more spraviti skozi svoja usta. Morda bi ga zapisali Tükenjō, kar seveda ni čisto pravilno. Naši ljudje mu pravijo kar lepo enostavno in po domače Tikne.

Četrtek je. Ravnatelj rudnika, kjer sem uslužben kot tolmač za slovenske delavce mi je dovolil, da morem vsak četrtek zapustiti rudniško pisarno že ob treh popoldne. "Au revoir, Messieurs — Na svidenje, gospodje!" pozdravim svoje tovariše, sedem na mali motorček, in že sem v slovenski kantini.

Naravnost ogromna stavba, prostorna za štiristo do petsto delavcev! Radi krize ima vendar naš kantiner Globokar trenutno le enajst "puršev", kakor pravimo pristno po slovensko neporočenim delavcem, ki stanujejo bodisi po družinah, bodisi po zasebnih ali rudniških gostilnah ali kantinah. V tej véliki in prazni stavbi "Cantine slovène — slovenski kantini", kakor ji pravijo, imamo tudi društveno dvorano, ali chambre de catechisme, kakor jo še bolj navadno imenujejo. To je naša šolska soba.

"Dober dan, gospod učitelj! Dečki so pa v nas kamenje metali!" že od daleč kliče zmiraj objokana Pepca. "Ni res! Samo napodili smo jih, ker so prišle na naš konec", vpije bojeviti Tonček iz drugega konca. "Jaz sem pa svinčnik izgubila", joka spet maša Vera. "V šolo", pravim jaz, "tam se bomo pomenili". In že uderejo v kantino, da jih komaj krotim.

"Molili bomo!" Po molitvi nekoliko verouka: sedem zakramentov, božje in cerkvene zapovedi, šest poglavitnih resnic, sproved in obhajilo, kako se obnašaj pri sveti maši, itd.

Po verouku razdelim abecednike in čitanke, ki nam jih je podarila ljubljanska kraljevska banska uprava. Najprej je za branje na vrsti mlajša skupina. "Kukavika kuka", bere Jožek. "Ptisek leti". "Desek kaka cunaj — Deček čaka zunaj." Ta presneti e in ě, koliko preglavice delata našim malim izseljenčkom! "Krava mūka", bere Ivanček, čeprav ni Ribenčan. Samo Danči, ki še ne hodi v francosko šolo, ve, da krava muka in ne mika.

Francoska izgovorjava je zelo svojevrstna, kakor je splošno znano, zato je s slovenskim branjem pri naših malih, ki že znajo francoski, obilo težav.

Višji oddelek je med tem pisal. Zamenjamo. Sedaj bodo mali pisali in veliki čitali. Danes bomo brali iz Angeljčka mesto iz šolskih čitank. Veliko veselje, ki postane komaj popisno, kadar dobe v roke "Naše duhovno življenje" z burkastim in tako imenitno ilustriranim Storžkom. Dobro berejo, gladko in razločno. Kar zadovoljen sem.

Sledi odmor. Na dvorišče. "Črni mož", "slepa miš", "lisica", "ribiči" itd., itd. Še kakor začaran grad pusta in mrtva kantina oživi, ko se naši malčki navdušeno podé okrog nje.

Po odmoru nazaj v šolo. Kratek narek, da se pomirijo pljuča in sree. Potem nekoliko zgodovine in zemljepisa. "Kje smo mi doma?" "V Jugoslaviji!" "Ata, koliko časa bi pa ti vozil z motorčkom v Jugoslavijo?" "Dobro, pa zračunajmo!" Pet do šest dni. Moj motorček namreč ni dirkalen stroj, marveč star penzionist bolj počasne vrste, ki je očitvidno mnenja, da se počasi daleč pride. Marsikakšen dober tekač bi ga pretekel. Vendar svojo službo prav dobro opravlja.

Za oddih pravljica. Nato petje, naše skupno veliko veselje! Maloštevilen je "Tikenjski slavček", pa je vendar že marsikomu izvabil solze iz oči. V Tucquegnieux smo gotovo že dvajsetkrat javno nastopili, večkrat pa že tudi v Aumetzu, Piennes, Ste Marie aux chéne, Amneville, itd. Pa že tako lepo zapojejo ti naši otroci, da jih je res veselje poslušati.

Po petju še malo telovadbe, in šola je končana.

Tako je v Tucquegnieux.

Kaj pa v drugih krajih?

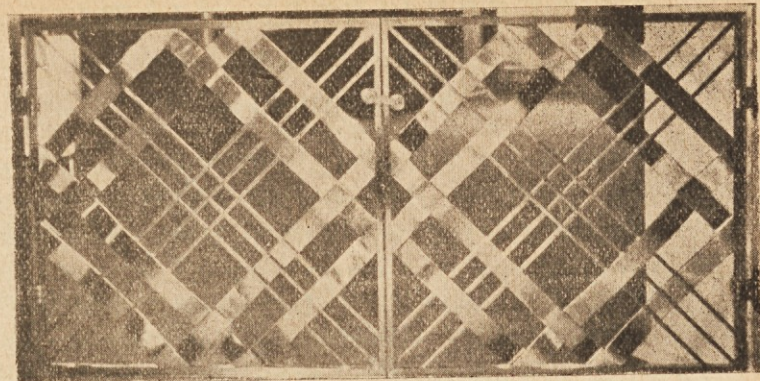
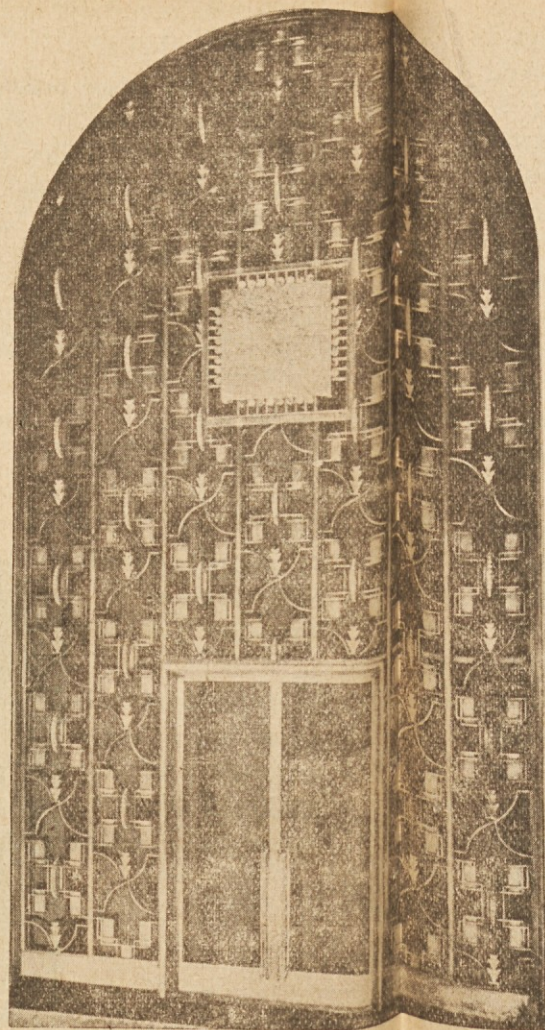
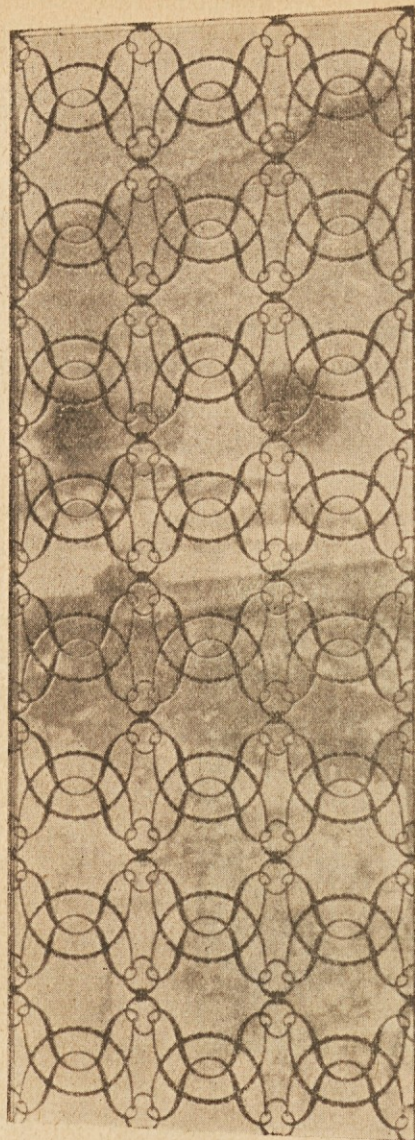
V Franciji je mnogo večjih slovenskih naselbin, kakor Tucquegnieux. Posebno v Pas de Calais, v Merlebachu in okolici, v Aumetzu itd. Znameniti so bili merlebaški nad stočlanski otroški pevski zbori, slovenski ponos in veselje in občudovanje tujcev. Vsekakor je zelo čudno plačilo, katero je prejel gospod pevovodja

Skebe za svoje požrtvovalno in več ko nesebično delo. Zbori so ostali brez pevovodja in brez možnosti, da se v Marlebachu znova naseli in — bili so.

Od štirih tisoč petsto slovenskih otrok v Franciji jih komaj petsto uživa nekoliko slovenskega pouka. Tudi ti nikakor ne dovolj. Sree boli človeka, ko vse to gleda, opazuje in premišljuje. Tako majhen narod smo, pa vendar tako brezmiselno izročamo narodnemu, verskemu, moralnemu in socialnemu propadu najdražje kar imamo, svojo mladino, svojo kri.

Bog ve, koliko je še po drugih deželah slovenske mladine, ki tone, poginja umira in obupno prosi: "SOS — Rešite naše duše!" — zastonj, ker jih nihče ne sliši.

NEOPAZNEA METNOST

Kaj je lepota? Lepa je lahko pokrajina, lep je lahko človeški obraz, lep je pesem, lep je povest, lep je misel, lep je slika, lep je knjiga, lepo je mesto, lep je ptiček, lep je šopek, lepo je drevo, tisoč je lepot, ali kaj da je pravzaprav lepota sama na sebi se menda še nikomur ni posrečilo čisto točno razložiti in dopovedati. Slike nam predstavljajo nekaj lepot, ki jih navadno niti ne opazimo.

Argentinski filmi

XI. FILM:

Brezposelni

Na pepelnično sredo, že pred nekaterimi meseci, na dan, ki nas najglasneje spominja človeške revščine, malovrednosti in minljivosti, sem obiskal buenosajreške brezposelne, najbednejše med bednimi.

“Buenosajreške brezposelne?” bi se po pravici začudil vsak pameten človek. Argentina je vendar velika za dvanajst Jugoslavij, pa ima samo dvanajst milijonov prebivalcev, čeprav je ugotovil pokojni Franc Lacina, nam že znani Čeh in bivši ravnatelj argentinskega državnega statističnega urada, v svoji znameniti knjigi “La República Argentina como destino de la inmigración europea — Republika Argentina kot cilj evropskih izseljencev”, da bi mogla preživljati ta ogromna dežela dvesto in petdeset milijonov prebivalcev! To vendar ve vsak otrok, da stotisoči kvadratnih kilometrov deviške, še nedotaknjene, neobdelane, pa rodovitne argentinske zemlje kriče po delavnih rokah! Argentina nima potov, nima cest, nima železnice, nima pristanišč, kako bo imela torej brezposelne! Za samo buenosajreško mesto so prava sramota že samo stotine “cest”, ki so v resnici povsem neizdelana in v deževju docela nerabna, neprehodna in neprevozna poljska pota, kako bo imelo to mesto brezposelne! To velemesto, kjer se nečuvено bogastvo tako-rekoč ponuja in kriči, da bi moralo biti na razpolago za tisoče neodložljivih in nujnih javnih del! Argentina, ki je pravi Eldorado, Obljubljena dežela, hrepenenje izseljencev vsega sveta, posebno odkar so se zaprla vrata severoameriških Združenih držav, v tem mestu in v tej deželi ne more biti brezposelnosti!

In vendar jo imamo! Smejal bi se človeški omejenosti in nerodnosti!

Federalna vlada je naštelá lani po vsej državi okrog 250.000 brezposelnih! Dva odstotka vsega prebivalstva. In jaz pravim, da je toliko brezposelnih samo v mestu Buenos Aires!

Dasi imamo v Argentini razmeroma najmanj brezposelnih, manj kakor v katerikoli drugi veliki državi, je vendar tragično prvič, da jih sploh imamo, in drugič, da se zanje takorekoč nihče ne zmeni in so prepuščeni takorekoč sami sebi.

Da bo naš pregled lažji, bom razdelil brezposelne zlasti v dve kategoriji, v dve vrsti: v vrsto onih, ki so si postavili borna bivališča ob reki La Plata, kjer stalno živijo, in v vrsto selečih se brezposelnih, "linyeras", kakor jim pravijo v argentinskem apaškem narečju "lunfardo". "Linyeras" so veleinteresanten tip argentinskega socijalnega življenja in jim bom pozneje posvetil posebno poglavje. Naj omenim za enkrat, da jih je mnogo med njimi sprtih s pravico. Dobršen odstotek jih noče delati. Nedavno sem spoznal Slovence, ki je nad eno leto drugaril v linžerski armadi ter mi je pravil mnogo zanimivih spominov. Linžero ne potuje skoro nikdar sam, marveč v gručah po dva do tri, pa tudi po deset do dvajset. Človeku ni dobro samemu biti. Taka gruča se vse lažje prerije skozi življenje, posebno zato, ker se jih ljudje bolj boje, če so v skupini, kakor pa če bi hodili posamezno, sami zase. Najraje se vozijo po tovornih vlakih, skrivaj, pa tudi javno na strehi, in tako brezplačno skoro neprestano potujejo po vsej ogromni deželi. Ko se vlak ustavi, zlezejo raz streho ter kampirajo v bližini kolodvo-
ra ali proge. Dvojici poverijo pažnjo na ogenj in kuho, drugi pa se s svojimi vrečami razpršijo po vasi ali mestu proseč kruha, mesa, yerbe, soli i t. d. Prenočišče si izvolijo pod milim nebom, ob deževju iščejo zatočišča po mostovžih železniških skladišč, ki ostanejo več ali manj suhi

Najprej bom torej govoril o stalno naseljenih brezposelnih in ne o linžerih.

**
*

Brezposelne, ki kampirajo ob veletoku La Plata, naziva buenosajreško prebivalstvo "colibriyos". Sam Bog ve od kod so vzeli ta naziv. "Soy desocupado" pomeni danes skoro ravno toliko, kakor: sem črevljar, krojač, kovač, mizar, natakár, pisar i. + d. Biti brezposeln je danes poseben stan.

Število brezposelnih ob obrežju velereke je nestalno: od 2.000 do 4.000. Iz vseh vetrov sveta so se zbrali. Nemški pesnik Schiller bi rekel: "Wer nennt die Völker und die Namen, die gastlich hier zusammen kamen — Kdo bi naštel vsa ljudstva, ki so se tu prijateljsko sešla?"

Rojenih Argentinecev je le prav malo med njimi. Po veliki večini in skoro izključno so Evropei, oni, ki so sanjali o obljubljeni deželi Argentini, pa so doživeli tako razočaranje. Med njimi so Poljaki, Rusi, Čehi, Nemci, Italijani, Francozi, Finci, itd. Samo treh narodnosti nisem zasledil med njimi: Angležev, Japoncev in Židov. Ti tako držijo skupaj, da ne pustijo propasti nobenega rojaka, ki je le količkaj pošten in delavoljen.

Zastavico nosijo med brezposelnimi naši bratje Poljaki. Kakor da niso dovolj trpeli pod rusko knuto ter pod prusko piket-haubo! Ali pa hočejo potrditi zadnji stih poljske himne: "Jeszcze Polska nie zginęła".

Pa tudi Slovenci in Hrvati smo častno zastopani med brezposlenci. V njihovem kampamentu so mi na pepelnično sredo celó ponudili skromno kosilce, juho in košček govedine.

Prvotno, pred dobrimi tremi leti, so se bili nastanili brezposelni v novem pristanišču "Puerto nuevo". Pa jih je policija izrinila na sever na obale velereke ob mestnem delu Palermo, kjer se ulica Canning spaja z obrežjem La Plate.

Molče in brez protesta so povezali svoje culice, podrli svoje večinoma pločevinaste kolibice ter se preselili kamor jih je peljala policija. Njihova prvotna bivališča so bila iz estetičnega gledišča sramota za bogato argentinsko metropolo saj so bila na ogled vsem transatlantskim parnikom v novem pristanišču. Sramoto pa je treba skrivati.

Značilno je popolno brezženstvo. Oblasti namreč ne puščajo ne žená ne otrok v ta kampament, boječ se čisto pravilno, da bi prišlo sicer prav lahko do preteпов in ubojev.

**

Buenosajreški ultranacionalistični časopisi so sprva dali bese-

di "desocupado" kaj ponižujoč pomen. Kot da bi to bili brezposelni vseskozi delomrzneži, potepuhi, tatovi, berači i. t. d. Naši bogataši niso pomislili, da niso ti brezposlenci brez dela samo vsled svetovne krize, temveč tudi vsled tega ker se bogataši nočejo zadovoljiti z nekoliko manjšim zaslužkom. Par let ni nobenemu prišlo na um, da je brezposlenec edinole revež brez dela in jela, brez bivališča, nobeden se ni spomnil da bi jim trebalo porazdeliti obleke in hrane vsaj enkrat na dan, za nje se je rabilo samo ponižujoč naziv: "Polaco, Ruso, gringo" ali če je hotel biti kdo prav nobel: "extranjero". Niso pomislili ti argentinski patriotje, da so bile marljive roke doseljenih tujcev ki so skupno z domačini zgradili to veličastno domovino argentinsko, izmed kojih jih je le malo obogatelo mnogo pa osiromašilo, vsi pa so dali novi domovini sok svojega soka, kri svoje krvi, svoje — sinove, in da smo koncem koncev v Argentini pravzaprav vsi tujci, ker so pravi domačini samo Indijanci.

Brezposelni — po veliki večini tujci — niso delomrzneži ker hočejo delati, in samo zato ne delajo ker dela ne dobijo, dasi ga iščejo mesece in mesece. Da najdete med par tisoči brezposelnih tudi nekaj nečastnih izjem kdo bi ugovarjal? Saj se v šolskem razredu, ki komaj šteje 30—40 učencev vedno najde po kakšen izrazit lenuh. Ali v čast buenosajreškim brezposlencem v Canningu in Puerto nuevo bodi povedano, da so lenuhi in pohajkovalci med njimi le izjeme.

Pravili so mi, da je pred kratkim prišel v Bs. As. neki Hrvat iz Chaca, ki je tam predelavec, "capataz" pri čiščenju železniških prog. Hotel je rekrutirati med brezposlenci 50 delavcev ter jim ponujal po \$ 2.80 na dan od koje svote bi se imela odšteti hrana. Ni jih dobil. Ako se odšteje hrana in tobak kaj pa delaveu še ostane za njegovo težko delo?

Okrog 10 kvader zavzema kampament med ulico Canning in Rio de la Plata. Tam se je formirala "Villa Desocupación — Mesto brezposelnih", mesto, kateremu so brezposelni sami dali upanja polno ime: "Villa Esperanza — Mesto upanja". Blagor jim, ki res

niso izgubili vsaj upanja v boljšo bodočnost!

S prečudnimi občutki sem vstopil v to novo mesto. Kolibe sestavljene iz najrazličnejšega materiala znešenega z vseh vetrov: iz pločevine, iz posod za petrolej, iz starih preluknjanih desk, iz vreč, iz cunj, iz slame, iz starih preprog, iz drevesnih vej.

Kolibice so majhne: navadno po 2—3 metre dolge, 2 m široke in ravno toliko visoke, tako da se s težavo zleknejo v njej po dva ali trije brezposelni. Glavna ulica je široka štiri metre. Vse kolibe so označene s števkami. Nekatere imajo celó majhne pločevinaste dimnike, da jim odvajajo dim in strupene pline. Mesto je popolno in ima celo svoje lastne trgovinice, almacene, tobakarne, brivnice. Yerbo, sladkor, kruh, sol, slanino, kavo moreš kupiti v tem mestu. Samo alkoholnih pijač jim oblasti niso dovolile ko so velikodušno zamežiknile in oprostile te "brezposelne" trgovine znatnih davščin, ki jih sicer plačuje vsak trgovec. Nad brivnico sem čital: "Brijemo in strižemo za 20 cts." Ni napačno, ako pomislimo da moramo plačevati drugi zemljani 70—80 cts. Samo "Aqui se cortan melenas" nisem čital ker je mesto brezposelnih podobno meniški republiki na grški Sveti gori Athos kamor nimajo pristopa ne žene in ne otroci.

Šetajoč po glavni ulici sem zagledal dve stavbi podobni dvem čednim vilam. To je zdravstvena postaja, ki jo je zgradila vlada za brezposelne in kjer brezplačno zdravijo vsakega breposelnega.

Vse kolibe so z apnom pobeljene; čistoča v njih je vse hvale vredna, tako da se revežem nikakor ne more očitati, da živijo kakor svinje v hlevu. Ravno nasprotno, pri večini sem opazil veliko ljubezen do čistoče. Skoro vsi se dnevno umivajo, vsi si perejo in likajo svoje skromno perilo in vsi se brijejo po dvakrat in trikrat na teden. Ako ni zrcala, je dober mesto njega pločevinast pokrov kake škatlje.

Pri mojem obisku je štelo mesto brezposelnih nekaj nad dva tisoč ljudi, ki so bili vrženi iz služb, iz posredovalnic za delo, iz stanovanj, iz bolnišnic in zavetišč, in so stanovali, navadno po dva ali trije v eni kolibi.

Ko je naselje napredovalo je interveniral policijski komisariat št. 23a ter vzel prebivalce pod svojo zaščito. Vsak prebivalec mora biti danes javljen na policiji. Kakor so mi zatrjevali policijski organi, so med temi brezposelnimi zločini skoro neznani Raje stradajo kot da bi hodili krast; kot tujei so se spoštljivo uklonili postavam zemlje, ki jih je sprejela, ponižno in potrpežljivo čakajo dneva ko bo izginila brezposelnost. . . .

Svoje mesto so si sami zgradili. Sami so tlakovali ulice; sami skrbijo za čistočo. Oblasti pa so določile, da naj živijo v skupinah po narodnosti. Tako imamo poljsko skupino, ki je najjačja, rusko, češkoslovaško, nemško, špansko, jugoslovansko i. t. d.

Da je med njimi tudi več izobražencev, je najboljši dokaz, da so nekaj mesecev izdajali celo svoj lasten tednik, ki pa je po par mesecih zopet zamrl, ker je hotela pisati v njem vsaka narodnost v svojem lastnem jeziku iz česar bi bil nastal pravi babilonski stolp! Celo svojo knjižnico — kakih 400 snopičev — v raznih jezikih imajo, ki jo upravlja njihov sodrug neki poljski profesor, ki govori jezike skoro vseh narodnosti kar jih je v "mestu".

Brezposelni niso delomržneži. Pomislite samo koliko truda da stane samo kolibica, če je človek brez sredstev. Kolibe v katerih stanujejo so si morali postaviti brezposelni namreč sami, kakor so vedeli in znali, samo velikost jim je bila točno določena, in z materialom, ki so ga dobili kjer in kakor so vedeli in znali.

Res, da mnogi živijo v neke vrste zadrugi ter pomagajo drug drugemu. Posebno pri brezposelnih slovanskih narodnosti sem ta čut vzajemnosti kaj nazorno opazoval. Ali vzlic temu je treba iznajdljivo iskati načinov kako bi se preživel, in sicer pošteno preživel, kajti kakor so mi zatrjevali policijski organi, je zločinstvo med buenosajreškimi brezposelnimi prav zelo redko. Buenosajreški brezposelni na splošno ni velemesten postopač, ki se zle-kne na katerikoli ulici k počitku, ne mara delati, pač pa izmakne če kje kaj more, in ga tudi noža, polena ali kaj podobnega ni sram, če mu more dobro služiti, naš brezposlenec je delažljen in pošten in brezposeln po nesreči in brez svoje krivde.

Službeni vestnik Slovenske katoliške misije Buenos Aires.

CERKVENI KOLEDAR

9. september — šestnajsta pobinkoštna nedelja — slovenske božje službe na Paternalu, Avalos 250, kakor po navadi.

10. september — ponedeljek — spomin svetega redovnika Nikolaja Tolentinskega, znanega po svoji spokornosti in ponižnosti.

11. september — torek — spomin svetih sužnjev Prota in Hijacinta, ki sta bila za časa cesarja Galiena do smrti mučena zaradi stanovitne vere v Kristusa.

12. september — sredo — praznik imena Marijinega.

13. september — četrtek — spomin svetega Filipa, prefekta (guvernerja) Egipta, očeta svete Eugenije, ki je bil obglavljen zaradi svoje stanovitne vere v Kristusa.

14. september — petek — spomin Povišanja Križa Kristusovega, ko ga je cesar Heraklij rešil iz rok brezbožnih Peržanov.

15. september — sobota — spomin sedmerih žalosti blaženo Device Marije.

16. september — sedemnajsta pobinkoštna nedelja — slovenske božje službe po navadi.

SEJA

V nedeljo dne 9. septembra v navadnih prostorih, Avalos 250, seja širšega odbora bratovščine, kakor je bilo že javljeno.

Bratje!

Prosim vas, ne omagajte pri mojih nadlogah za vas, ki so vaša slava! (1)

Zaradi tega poklekujem pred Očetom Gospoda našega Jezusa Kristusa, po katerem (2) biva vsako občestvo v nebesih in na zemlji, naj vam dá po bogastvu svojega veličastva, da se z njegovim Duhom krepko utrdite v notranjem človeku (3), da se po veri v vaših srcih naseli Kristus in boste mogli ukoreninjeni in utrjeni v ljubezni, z vsemi svetimi razumeti, kakšna je širokost in dolgost in visočina in globočina (4), ter spoznati vse spoznanje presegajočo ljubezen Kristusovo, da se boste spopolnili do vse popolnosti božje. (5)

Njemu pa, ki more po moči, katera deluje v nas, storiti neizmerno več, ko vse, kar mi prosimo ali imejemo, njemu slava v Cerkvi in v Kristusu Jezusu v vse rodove vekomaj. Amen.

(1) V boljše razumevanje tega stavka je treba pripomniti, da je vzeto današnje nedeljsko berilo iz pisma apostola Pavla kristjanom v Efez in ostalim krščanskim cerkvam v Mali Aziji, ki jih je bil apostol Pavel pridobil za Kristusa. Pisal jim je najbrže leta 62 po Kristusu, za časa svojega prvega jetništva. Bal se je, da jim bo njegovo ponižanje, njegova "nadloga" to je ječa, v pohujšanje, dočim jim je po pravici v slavo in čast. Ni bil namreč pripravljen oznanjati Kristusa samo z besedo, marveč ga oznanja tudi s trpljenjem zaradi njega in zanj, in tudi z ječo.

(2) Po Očetu.

(3) V odločni volji, da res hočete Bogu služiti.

(4) Kako velika da je skrivnost božjih popolnosti, pa tudi skrivnost božjega kraljestva na zemlji, to je Kristusove Cerkve, po kateri smo vsi verniki, naj je bil kdo preje pogan ali Jud enakopravni udje skrivnostnega telesa Kristusovega.

(5) Da se napolnite z vsemi čednostmi.

Nedeljska misel, ki jo je mogoče povzeti iz današnjega berila in ki jo večkrat med tednom prevdarjaj:

Neizmerno več nam Kristus more storiti in dati, in nam bo tudi dal, kakor mi sami prosimo ali umejemo.

*»Glej ga, glej, glavicabistra!
Majhen deček, velik mož;
Sečasom boš še za ministra,
Ako vedno priden boš!«*
Josip Stritar

NAS MLADI ROD

STORŽEK

Po Lorenzini-Lovrenčiču

“Pa kje je to božje obrežje?” je vprašal starček in postajal vedno bolj nemiren in buljil z očmi ko krojač, kadar natika iglo. “Na vse strani gledam, a ne vidim drugega ko nebo in morje.”

“A jaz vidim tudi obrežje,” je rekel dondek. “Po vašem sem ko maček: vidim vam bolje ponoči ko podnevi!”

Ubogi Storžek se je delal, kot bi bil dobre volje, a... A pogum mu je začel upadati, moči so mu pešale, dihal je težko in upehano... Kratkoma: nič več ni mogel in obrežje je bilo še vedno daleč; samo še njegova lesena narava ga je vzdrževala na površju vode, da nista utonila z očetom.

Plaval je, dokler je še mogel dihati, potem se je obrnil z glavo proti Pepku in presekano zaklical:

“Očka... pomagajte mi... umiram!...”

In oče in sin sta bila na tem, da utoneta, ko sta zaslišala glas neubrane kitare, ki je rekel:

“Kdo je, ki umira? Ta glas poznam! Ali si ti, Storžek?”

“Jaz. In ti?”

“Tun, tvoj tovariš iz zapora v želodec Morskega volka.”

“In kako si ušel?”

“Posnemal sem tvoj zgled. Ti si mi pokazal pot in za tabo sem pobegnil tudi jaz.”

“Tun moj, o pravem času si prišel. Prosim te pri ljubezni, ki jo imaš do svojih sinčkov Tunčkov, pomagaj nama, ker sicer sva izgubljena!”

“Od srea rad. Primita se za moj rep in odpeljem vaju. V štirih minutah sta na obali.”

Pepek in Storžek sta se — kot si morete misliti — koj odzvala vabilu, a mesto bi se oprijela repa, sta menila, da bi bilo bolje, če bi splezala Tunu kar na hrbet in lepo sedela.

“Ali sva preveč težka?” je vprašal Storžek.

“Težka? Še sence ne! Zdi se mi, kot bi imel na hrbtu dve prazni školjki,” je odgovoril Tun, ki je bil tolike velikosti in debelosti kot dvoletno tele.

Ko so dosegli obalo, je skočil Storžek prvi na suho, da bi pomagal tudi očetu na kopno; potem se je obrnil k Tunu in z ginjenim glasom rekel:

“Priatelj moj, mojega očka si rešil! Zato nimam dovolj besed, da bi se ti primerno zahvalil. Dovolj, da te vsaj poljubim v znak večne hvaležnosti!...”

Tun je pomolil glavo iz vode. Storžek je pokleknil, se nagnil in mu pritisnil na usta prisrčen poljub. Ta dokaz nepri-siljene in žive nežnosti, ki je ubogi Tun sicer ni bil vajen, ga je tako ganil, da se je sramoval

pokažati solze, ki so ma privrele iz oči kot otroku, in je potegnil glavo pod vodo ter je zginit.

Medtem se je zdanilo.

Storžek je s svojim laktom podprl Pepka, ki se je komaj držal pokonci, in je rekel:

“Kar oprite se na moj laket, dragi očka, in pojdiva. Hodila bova počasi počasi kakor mravlje in ko bova trudna, počijeva ob poti.”

“In kam greva?” je vprašal Pepek.

“Iskat hišo ali kočo, kjer se naju usmilijo in nama dajo kos kruha in malo slame, da leževa.”

Nista napravila še sto korakov, ko zagledata na gramoznem kupu ob cesti dva grda gobca, ki sta sede čakala, da bi prosila vbogajme.

Bila sta Maček in Lisica, a sta bila tako izpremenjena, da ju je bilo težko spoznati. Maček, ki se je delal nekoč slepega, je zares oslepel, Lisica pa je bila vsa postarana, moljava in po eni strani čisto gola, tudi repa ni imela več. Tako je! Prebrisana tatica je padla v tako črno revščino, da je bila lepega dne prisiljena ponuditi celo svoj lepi rep nekemu potujočemu branjevcu, ki ga je kupil, da bi napravil iz njega muhalnik.

“O Storžek,” je zavpila Lisica z jokavim glasom, “daj kaj vbogajme dvema ubogima pohabljenicama!”

“Pohabljenicama!” je ponovil Maček.

“Zbogom, šeme!” je odgovoril Storžek. “Enkrat sta me oplah-tala, zdaj me ne bsta več!”

“Veruj, Storžek, da sva danes res reveža in nesrečna!”

“Nesrečna!” je ponovil Maček.

Če sta reveža in nesrečna, zaslužita to in je prav. Le spomnita se pregovora, ki pravi: “Ukraden denar ne koristi nikdar!” Zbogom, šeme!”

“Imej usmiljenje z nami!...”

“Z nami!...”

(Nadaljevanje)

SLOVENSKI ŽENSKI DOM

(Nadaljevanje)

Zato postaja ena prvih in glavnih nalog neposrednega dela za naše izseljence in izseljenke, da se ta neorganizirani in doslej neupoštevani del organizira, da se njegova gospodarska moč ne porazgubi in ne razbije.

Potrebno je zato, da se naš ženski svet zave svoje gospodarske vrednosti,

da si s tem osnuje temelje za zaščito, kadar se posameznica postara, oslabi in ostane nesposobna za delo,

da socijalno organizira svojo sedanjo gospodarsko moč,

in da se to delo opre na tako široke temelje, v zvezi s svojimi sestrami po drugih deželah in z domovino, da bo zagotovljena, da ni sama niti sedaj, niti da bo ostala osamljena, kdaj pozneje.

V praksi pomeni pokret slovenskih izseljenk tako organizacijo, da združijo pod poštenim, pametnim in sposobnim vodstvom vse svoje moči: gospodarske zmožnosti in ves kapital znanja in življenjskihkušenj.

Pri vsem tem delu morajo biti slovenske izseljenke **aktivne** sotrudnice, ne samo pasivne, od drugih vodene članice.

Vzbujati smisel za tako delo, osredotočiti in voditi je, naj bo naloga "Slovenskega ženskega doma". Ne gre torej za to, da bi se

v enem ali drugem mestu postavilo hišo pod tem imenom. Temveč gre za ustanovo ki bo združila vse, kar je na tem polju že ustvarjenega ter porabila dobljene skušnje, da se nadaljuje povsod z vstanavljanjem sličnih stvari kjer jih še ni.

Današnje splošne opazke naj zaključimo z najkonkretnjšim primerom:

Če računamo samo v Buenos Airesu 1000 Slovenk, ki kot služkinje itd. zaslužijo recimo samo po 60 pesov mesečno, dobimo mesečno svoto 60.000 pesov, to je letno skoraj $\frac{3}{4}$ milijona gotovine. Poleg proste hrane in stanovanja.

To so svote, ki predstavljajo važen gospodarski činitelj, ali tudi veliko odgovornost: ta kapital tako upravljati, da ostane kaj tudi za slabe čase.

III. — Značaj ženskega delovanja

Ker more ustanova, ki hoče res in trajno koristiti slovenskim izseljenkam, uspevati in vršiti svoj načrt samo tedaj, če bo tista, kateri naj koristi, to je izseljena Slovenka, ob enem tudi glavna sotrudnica in sodelavka, je treba vedeti, kako da ženska dela in kakšen da je način njenega udejstvovanja.

Pred kratkim je bilo čitati v enem tukajšnjih velikih dnevnikov kratko in dobro označeno razliko med delom moškega in ženske:

Če hoče moški zabiti žebelj, a nima takoj kladiva pri roki, obrne navadno vso hišo narobe, dokler ne najde kladiva, šele potem gre zabijat žebelj. Njegova žena pa se nikakor ne bo tako zelo brigala za kladivo. Če ga ni in nima pri rokah ničesar drugega, sezuje čevelj in s peto zabije žebelj kjer ga rabi.

Že od prazgodovinskih časov je bila moževa naloga da je moral iskat hrane v trdi svet, in se borit s sovražnikom ter nosit domov bolj ali manj bogat plen. Torišče njegovega delovanja je bilo zunaj hiše in družine.

Med tem se je žena doma morala navaditi da iz tega kar ji je prišlo pod roko, napravi čim hitrejšo in čim, boljše vse kar je bilo potrebno za otroke, za moža in za sebe.

Moški vzame torej vse bolj na veliko in široko, razvil se je v organizatorja, in dosega velike uspehe, če more ustvarjati. Če se pa stvari zmešajo, je moški navadno neroden kot otrok.

Tudi če uspeva, dostikrat nima pravega smisla za posledice svojih velikih načrtov za vsakdanje življenje. Zato živimo danes v časih sijajnih mednarodnih organizacij na polju financ, prometnih sredstev in proizvodjanja na veliko, a v vsakdanjem življenju pa toliko nesreče, toliko siromaštva po posameznih družinah in pri posameznih ljudeh! V časih sijajnega gospodarskega stanja izgubi moški prerad čut moralne odgovornosti napram družbi, v slabih, nenormalnih časih pa glavo.

Ženska se udeje v ravno nasprotni smeri. Široki pogledi in globoke ideje niso njena specialiteta. Zato pa boljše pozna in boljše urejuje vsakdanje življenske potrebe. Tekom tisočletij s svojimi skrbmi kot mati ni imela časa izmišljevati si, kako bi predrugačila svet. Doma so jokali **otroci**. Bilo jih je treba nasititi, obleči, vzgojiti. Ljudi s katerimi je prihajala v stik, ni mogla pre-

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUR

— BUENOS AIRES —

CENTRALA:

25 de Mayo 151—159,
Av. L. N. Alem 150

PODRUŽNICA:

Corrientes 3223/37
Mercado de Abasto

ODDELEK ZA IZSELJENCE

s svojimi pododdelki

HRANILNICA, NAKAZILA, PREKOMORSKE PREVOZNICE

Izseljenčeva pošta: Pisma iz domovine si morete dati pošiljati na naš

SLOVENSKI ODDELEK

kjer jih podignete, ali od koder Vam jih pošljemo za Vami na kamp.

SLOVENSKI IZSELJENCI NA NEMŠKEM

se morejo naročiti na "Duhovno življenje" s tem; da pošljejo naročnino na zavod "Deutsch-Südamerikanische Bank, Berlin, Mohrenstrasse 20, z oznako naj se pošlje na naš tukajšnji naslov za račun

"Duhovno življenje", Buenos Aires.

sojati s stališča visokih besed, s kakoršnimi so prihajali. Morala jih je presojsati s stališča, da li bodo koristni ali škodljivi za njeno družino.

Matere so bile, ki so vzdrževale narode, v zatišju domačije in rodbine. Slovenci nismo imeli slavnih vojskovodij, nismo imeli velikih državnikov, ne mogočnih kraljev ne cesarjev. Pa vendar še vedno smo! Zakaj? Ker smo imeli vsa stoletja svoje slovenske **matere!** One so bile in so glavne predstavnice in nositeljice slovenstva. Dokler se Slovenka ne bo izneverila svoji vzvišeni nalogi materinstva, dokler bo dosti dobrih slovenskih mater, bo živel in napredoval slovenski rod! Doma in na tujem!

Navedena okolnost ženskega smisla samo za neposredno praktično stran življenja, in pomanjkanje zanimanja za široka svetovna vprašanja z ene strani, a z druge strani, pomanjkanje smisla moških za "navadne" vsakdanje življenske skrbi, je vzrok za enostransko delo na polju izseljenskega vprašanja.

Ta prekrasna lastnost naših Slovenk naj tvori ogelni kamen v zgradbi ustanove Slovenskega ženskega doma.

NAJHITREJŠE POŠILJANJE DENARJA

brez prošnje in pod najboljšimi pogoji, točno in zanesljivo.

Za hranilne vloge varnost in najboljše obresti

Prodajamo prekmorske prevoznice po brezkonkurenčnih cenah.

NE DELAJTE NIČESAR

brez, da ste se prej posvetovali z

Vašim starim PRIJATELJEM

Banco Holandés

Centrala:

Bmé. MITRE 234, Buenos Aires

Podružnica:

CORRIENTES 1900

Uradujemo od 8.30 zjutraj do 7 zvečer. Ob sobotah do 12.30.

NASI POUČNI IZLETI.

Da čim bolj spoznamo svojo novo argentinsko domovino, je organiziral naš list za svoje prijatelje med drugim in za enkrat dvojce poučnih izletov, ki nam bosta nudila izreden vpogled v razvoj in trude naše nove domovine za svoj vsestranski napredek.

Najprej nam je tukajšnji veliki dnevnik La Prensa najprijazneje dovolil obisk svoje ogromne tiskarne, ki more natisniti v dveh urah šest sto tisoč izvodov lista na šestnajstih ogromnih ameriških stranch.

Nadalje so nam oblasti argentinske državne zbornice, kongresa, ljubezljivo dovolile ogled argentinske postavodajne palače, vključeno sejne dvorane med zasedanjem.

Za obisk kongresa smo določili petek dne 14. septembra ob štirih manj en četrt popoldne. Zbirališče: Rivadavia y Río Bamba, pred kongresno palačo.

Kdor bi se želel udeležiti tega velezanimivega izleta, naj se čim preje javi našemu uredništvu, Avalos 250, bodisi ustmeno, bodisi pismeno, bodisi telefonično (59-3919).

Število obiskovalcev je omejeno na 35.

Podrobnejše podatke za obisk Prese bomo objavili v eni prihodnjih števil.

EXCURSIONES INSTRUCTIVAS

Por iniciativa de esta revista tenemos preparadas por el momento las siguientes dos excursiones:

a los talleres gráficos del gran rotativo argentino "La Prensa" y

al Congreso, sede del Poder Legislativo del Pueblo Argentino (el día viernes 14 de Septiembre, a las 16 horas).

OPTICA FOTO E. FERRO

Vse foto potrebščine — 20% popusta na optiko

LAVALLE 1242 U. T. 35-5800

Dr. JUAN ANGEL MARTINOLICH

odvetnik

MONTEVIDEO 481

U. T. 35-5223

BILLIKEN

JE VSEGA PRIPOROČILA VREDEN ARGENTINSKI OTROŠKI TEDNIK, KI NUDI MLADINI OBILO ZABAVE, JAJNO OPREMO BUDI NJIHOV ČUT ZA LEPOTO IN RAZVEDRILA IN ZANIMIVEGA POUKA, IN S SVOJO SIMUETNOST.

ŽENSKA ROČNA DELA

Izvršujejo se točno in solidno vsa v stroko spadajoča naročila. — Med drugim: prti, risani na blagu, od \$ 2.90 naprej, žepni robci, z monogramom vred po \$ 2.80 pol ducata.

CASA EURASIA — Nueva York 3410

(ena kvadra od Avenida San Martín 6200).

Edina slovenska brivnica na Paternalu — Paz Soldan 4979 —
Se priporoča: Leopold Zavrtanik

Slovenska čevljarnica
Paz Soldan 4983
Anton Saksida

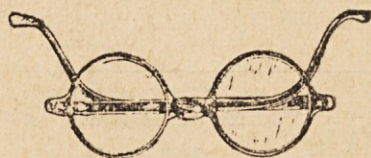
SLOVENSKA KROJAČNICA IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.

Priporoča se: **Sebastian Mozetič**

Buenos Aires

OSORIO 5025 (La Paternal)

Očala, navadna \$ 2.50; z okvirjem imitacija. Karej \$ 5.—; okvir za očala \$ 2.50; stekla za očala: eno \$ 1.50, obe \$ 2.50.

Optika

TEOFILO MOUCHARD
CERRITO 378

Telefon: 35 (Lib.) - 2819

ZAVOD NAŠIH ŠOLSKIH

SESTER v ROSARIJU

ulica BUENOS AIRES 1831

sprejema na stanovanje in hrano deklice, ki obiskujejo notranjo ali kakšno drugo, zunanjo šolo.

ZAVOD

SV. CIRILA IN METODA

sprejema dečke v popolno varstvo.
Obrnite se pisмено ali osebno na:

ASILO LIPA, VILLA MADERO
C.G.B.A. (Bs. Aires)

Buenos Aires — Banco Germánico, Av. L. N. Alem 150. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires — Banco Holandés, Bmé Mitre 234. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires, La Paternal. — J. Živec, Osorio 5087, sprejema naročnino in oglase.

Jugoslavija: dokler ne uredimo poštno čekovnega računa pošiljajte naročnino Zadrugi gospodarski banki v Ljubljani, Miklošičeva cesta, s pripombo: za Duhovno življenje, Buenos Aires.

Brasil: Banco Holandés, Sao Paulo, Rua (ulica) Alvares Penteado 23.

Francosko, Belgija in Luksemburg: V dogovoru smo s pariško banko slovenskih izseljencev Baruch et Cie.

Holandsko: Hollandseche Bank — Unie N. V., Heerengracht 432, Amsterdam, Holandia.

Nemško: Deutsch-Südamerikanische Bank A. G., Mohrenstrasse 20, Berlin.

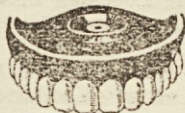
Severna Amerika: V dogovoru smo z velikim bančnim zavodom, ki ima podružnice po vseh večjih ameriških mestih.

Ameriška Slovanska Založba Buenos Aires - Sao Paulo - Chicago
Editorial Eslavo Americana Buenos Aires - Sao Paulo - Chicago

CLINICA DENTAL DEL PLATA

CARLOS PELLEGRINI 311 esq. SARMIENTO

Sprejema vsak delavnik od 9—11.30 in od 14—18

Delamo brez bolečin. Izdiranje zob brez bolečin \$ 2.—. Zlate krone 22karatne \$ 14.—. Garantirano celotno zobovje. Brezplačna posvetovanja. Samo prvovrstno in garantirano delo. Naročniki dobe 10 % popusta, če se izkažejo pri ordinaciji z zadnjo številko našega lista.

TICHY JOSE

Klavnica — Prekajevalnica — Tovarna
klobas — Zaloga masti

Tovarna: Trellier 2251-53. U. T. 68, Mataderos 429

Prodajalna: Calle 25 de Mayo 758. U. T. 31, Retiro 4823

Podružnice: Avda. Leandro N. Alem 822

Cabildo 1386 (Belgrano) U. T. 73 - 3570.

Kaj pravite, ali Vam je všeč naš list v novi obliki? Ali mislite, da bo res v korist slovenskim izseljencem? Prevdarite, prosimo, in nam tudi Vi sporočite svoje mnenje in želje, da jih, če le mogoče, upoštevamo. Od mnogih strani dobivamo namreč obilo priznanj.

Pa tudi pomagajte nam! Pomagajte nam delati dobro!

Kako?

Z dobrohotnimi nasveti in vsestranskim sodelovanjem! Veseli bomo vsakega Vašega sporočila, posebno vsakega sestavka s katerim bi obogatili vsebino lista in slovenskemu izseljenstvu še več koristili. Seveda moramo ob tej priliki povdariti, da značaj lista ne dopušča, da bi objavljali dnevne zanimivosti in vesti, za kar imamo na razpolago druge liste, ampak samo članke in sestavke stalne vrednosti.

Ker povsod velja stari slovenski pregovor, da dá zrno do zrna pogačo in kamen do kamna palačo, je tudi vsak naš naročnik hkrati naš sodelavec. Tem večji, čim bolj točno plača svojo naročnino. Posebno velik pa, kdor širi list med svoje prijatelje. Čim več bo naročnikov, toliko boljši, lepši in večji bo lahko naš list za isto ceno, kar bo naša neprestana želja in prizadevanje.

Povdariti moramo, da smo toliko bolj navezani na vestno plačujoče naročnike, ker ne dobimo od nikoder nobene podpore, kar je treba danes vsekakor povdariti, in ker nočemo, ne moremo in ne bomo sprejemali niti oglasov, ki pomenijo poniževanje naročnikov, in delajo vtis, kakor da smo Slovani čreda pohotnih razuzdancev, pa so ji žalibog kljub temu polni posebno slovanski izseljenški listi v Južni Ameriki. Take oglase smo zaradi časti in koristi naših naročnikov že morali odkloniti, čeprav so nam ponudili zanje jako ugodna plačila.

Čeprav ne mnogo, jih je med slovenskimi izseljenci vendar nekaj, ki jim je bila sreča veliko bolj mila, kakor izseljeni slovenski splošnosti. Posebno med izseljenimi slovenskimi ženami in dekletji, ki so tudi že po naravi bolj dovzetne za vse dobro in plemenito. Zato se posebno nanje obračamo z vljudno prošnjo, naj prispevajo v naš **TISKOVNI SKLAD**, ki ga z današnjo številko otvarjamo.

Iz **TISKOVNEGA SKLADA** bomo plačevali naročnine za liste, ki jih želimo pošiljati v vse bolnice koder imajo stalno slovenske bolnike in bolnice, nadalje brezposelnim, ki si želijo našega lista, pa si ga ne morejo plačati in so se že ponovno obrnili na nas za brezplačno dostavljanje, ki pa nam je v današnjih razmerah in v zadovoljivem številu za enkrat žal še nemogoče, za naše slovenske izseljenske šolske tečaje po raznih deželah, itd.

Pomagajte nam torej delati dobro! Svoj dar za **TISKOVNI SKLAD** pošljite bodisi upravi v Rio Bamba 562, bodisi ga oddajte kateremu izmed naših kobradorjev, zahtevajte pa vsakokrat pismeno potrdilo.

V našem listu bomo sproti objavljali imena darovalcev in v **TISKOVNI SKLAD** darovane svote, kakor tudi imena vseh tistih, katerim bomo pošiljali list iz tega tiskovnega sklada.

Hvaležni Vam bomo za sporočila in naslove bolnišnic, v kateri se redno in stalno zdravijo naši bolni izseljenci, kakor tudi imena vseh tistih, ki bi naš list radi čitali, pa nikakor ne zmorejo naročnine. Vljudno pa prosimo samo za imena resnično potrebnih, ker vsaj skrajja niti vsem njihovim željam ne bomo mogli ustreči.

Pomagajte nam delati dobro!